

Fővárosi Törvényszék

A határozat száma:	103.K.700.021/2025/10.
A felperes:	Pély Község Önkormányzata (3381 Pély, Fő u. 165.)
A felperes képviselője:	Szöllősi-Baráth Ügyvédi Iroda – dr. Szöllősi-Baráth Szabolcs ügyvéd (1173 Budapest, Összekötő u. 2.)
Az alperes:	Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság (1026 Budapest Riadó utca 5.)
Az alperes képviselője:	dr. Petró Szilvia kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	közbeszerzési ügyben hozott egyedi döntés (D.657/19/2024.) jogszerűsége

í t é l e t e:

A bíróság az alperes D.657/19/2024. iktatószámú határozatát megsemmisíti és az alperest új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 502 200 (ötszázkétezer-kétszáz) forint perköltséget.

A 30 000 (harmincezer) forint feljegyzett kereseti illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2024. július 3-án a 11578/2024. iktatószámú eljárást megindító hirdetménnyel a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Harmadik Rész szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított a „Mini bölcsőde kialakítása Pélyen – TOP_PLUSZ-3.3.1” építési beruházás beszerzése tárgyában. A közbeszerzés becsült értéke 122.674.393 forint volt. A felperes a közbeszerzési dokumentumok körében az ajánlattevők rendelkezésére bocsátotta az ajánlattételt segítő útmutatót. Ebben az ajánlatok értékelési szempontjával kapcsolatos 8. pontjában rögzítette, hogy a beérkező ajánlatokat a Kbt. 76. § (2) bekezdés c) pont alapján a legjobb ár-érték arány szempontja alapján értékeli. E körben a következő értékelési szempontokat határozta meg: 1.a. Nettó ajánlati ár összesen BONTÁS NÉLKÜL (HUF) – súlysám: 68,4; 1.b. BONTÁS nettó ajánlati ára összesen nélkül (HUF) 1,6; 2. M.1.1. alk. köv.-re bemutatott szakember, alk. köv. felüli MV-É vagy azzal egyenértékű felelős műszaki vezetői jogosultság megszerzéséhez szükséges szakm. tap. felüli többlet szakmai tap. (0-36 hó) – súlysám: 10; 3. M.1.2. alk. köv.-re bemutatott szakember, alk. köv. felüli MV-ÉV-R vagy azzal egyenértékű felelős műszaki vezetői jogosultság megszerzéséhez szükséges szakm. tap. felüli többlet szakmai tap. (0-36 hó) – súlysám: 5; 4. A kötelezően előírt 36 hónapos jótálláson fölül megajánlott többlet-jótállás (értékelhető megajánlás: min. 0, max. 24 hónap) – súlysám: 10; 5. A munkaterületen a vállalkozó ill.

közreműködői által termelt hulladék szelektív gyűjtésének, továbbá elszállításának és elhelyezésének biztosítása (igen/nem) – súlyszám: 5.

[2] Az ajánlati felhívásban megjelölt határidőig a felpereshez öt ajánlat érkezett be, az „1.a. Nettó ajánlati ár összesen BONTÁS NÉLKÜL (HUF)” értékelési szemponttal: a Szép Házak – 6. Pillér Kft.-é (a továbbiakban: kérelmező) 100.125.000 forintról, a KORNISZOL Kft.-é (a továbbiakban: Kft. I.) 114.081.462 forintról, az EXTERNÁTUS Kft.-é (a továbbiakban: Kft. II.) 119.561.970 forintról, a PE-DA KER Kft.-é (a továbbiakban: Kft. III.) 111.846.048 forintról, illetve az Atryum Invest Kft.-é (a továbbiakban: Kft. IV.) 124.345.000 forintról tett ajánlatot. A felperes 2024. szeptember 17-ei felhívásában a Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján árándokolás benyújtására hívta fel a kérelmezőt a felolvasólapon rögzített „1.a. Nettó ajánlati ár összesen BONTÁS NÉLKÜL (HUF)” mint önállóan értékelésre kerülő értékelési szempontot érintően. Hangsúlyozta, hogy az árándokolás-kérés arra is irányul, hogy a benyújtott ajánlat – a Kbt. 72. § (4) bekezdésére figyelemmel – megfeleljen a vonatkozó környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek.

[3] A Felhívásban kiemelte, hogy

„1. Az indokolásban mutassák be (legfeljebb két tizedes jegyre kerekítve), hogy milyen összegű rezsioradíjjal számoltak az összes költségvetési tételek vonatkozásában, és a rezsioradíj kiszámításakor egyes – az Épkiv.-ben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsioradíj elemeit képező – költségeket milyen összeggel és módon vették figyelembe.”

„2. Részletesen mutassa be és igazolja a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdésében meghatározott, a vállalkozói díj kötelező tartalmát képező díjelemek megalapozottságát és figyelembevételét az egyösszegű ajánlati ár meghatározása során.”

„3. Kérjük ajánlattevőt, hogy árándokolás nyújtás keretében adjon tájékoztatást, hogy ajánlattevő hol számolt, mi alapján és milyen mértékben az alábbi költségekkel:

- a) fel- és levonulás; építés ideje alatti esőzések elleni védelem;
- b) beruházási táblák;
- c) bankköltségek;
- d) biztosítási költség;
- e) minőségvizsgálatok (anyagvizsgálatok, próbaüzem stb.);
- f) hulladék ajánlatban tett megajánlásnak megfelelő elszállítása, elhelyezése és befogadása;
- g) kalkulált árváltozások;
- h) deviza árfolyam változások miatti árváltozások
- i) megvalósulási tervek készítése;
- j) finanszírozási költségek,
- k) garanciák költségei
- l) teljesítési biztosíték és jótállási biztosíték költségei
- m) társasági és iparüzési adó
- n) közművel kapcsolatos ügyintézés költsége
- o) terület lekerítése és őrzése
- p) szerződéskötési feltételként előírt tanúsítványok/minősítések költségei
- q) terület folyamatos tisztántartása, takarítása;
- r) kivitelezéshez felhasznált víz, és villamos energia díja (figyelemmel a szerződéstervezetben foglaltakra);

Kérjük szíveskedjenek benyújtani az árándokolás alapján feltüntetett összes költséget feltüntető összesítő táblázatot és alátámasztó dokumentumot.”

- [4] Az eredménytelen előzetes vitarendezési eljárást követően a kérelmező jogorvoslati kérelmet terjesztett elő. Kérelmében kifejtette, hogy ügyfélképessége – a közvetlen jogséremlé okán – a Kbt. 148.§ (2) bekezdése alapján fennállt, reális esélye mutatkozik a közbeszerzési eljárás megnyerésére, mivel a legkedvezőbb ajánlatot adta. Utalt arra, hogy önmagában nem az alacsony, hanem az aránytalanul alacsony ár alapozza meg az árandokolás-kérés kötelezettségét. Az ajánlatkérő azt öncélúan nem alkalmazhatja. Az ajánlata a becsült értéktől mindössze 17 %-kal, a további ajánlatok átlagától 12,3 %-kal tért el. Ezen eltérések nem számítottak jelentősnek. A székhely és a teljesítési hely távolsága nem lehetett olyan ok, amely szerepet játszhatott volna annak megítélésében, hogy az adott ajánlati ár aránytalanul minősült-e vagy sem.
- [5] A felperes észrevételében hivatkozott arra, hogy a kérelmező ügyfélképességgel nem rendelkezik, míg a Kbt. 72.§ (1) bekezdése alapján a felperesnek diszkrecionális jogkörébe tartozik, hogy alkalmazza-e az árandokolás-kérés intézményét.

Az alperes határozata

- [6] Az alperes a D.657/19/2024. iktatószámú határozatával a jogorvoslati kérelemnek helyt adott és megállapította, hogy a felperes megsértette a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (1) – (2) bekezdéseit, valamint a 72. § (1) bekezdését. Az árandokolás-kérést továbbá közbeszerzési eljárásban ezt követően valamennyi döntést megsemmisítette. A felperes terhére 200.000 forint bírságot szabott ki.
- [7] Döntésében elsőként hangsúlyozta, hogy kérelmező rendelkezett a Kbt. 148. § (2) bekezdése szerinti ügyfélképességgel. E körben relevanciával a jog vagy jogos érdeksérelem közvetlensége bírt. Kiemelte, hogy az ügyfélképességet nem csupán az a körülmény alapozhatja meg, hogy a kérelmező a jogorvoslati kérelem kedvező elbírálása esetén kedvezőbb helyzetbe kerülhet a közbeszerzési eljárás során, hanem az is, hogy az éppen az első helyen álló ajánlattevő megvédje pozícióját, megmaradjon az esélye a szerződés elnyerésére. Amennyiben a kérelmező nem támadta volna meg az álláspontja szerint jogsértő árandokolás-kérést, úgy fennállt volna az esély arra, hogy egy jogszerűtlenül alkalmazott eljárási cselekmény miatt kiesik az első helyről és ezzel elveszített volna a lehetőségét a szerződés megkötésére. Ebből következően a jogos érdek közvetlenség a kérelmezőnél kimutatható volt.
- [8] Kiemelte, hogy a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti árandokolás-kérés a felperes részéről nem volt szükséges. Az aránytalanul alacsony ár megállapítására vonatkozó vizsgálat során elsődlegesen a felperes által meghatározott becsült értékre volt figyelemmel. Az adott ugyanis kiindulási alapot, mert a felperes azon összegben határozta meg a beszerzés értékét a közbeszerzési eljárás előkészítésekor. Viszont a felperesnek az ajánlatok vizsgálata során tekintettel kellett lennie a beszerzés tárgya szerinti piaci viszonyokra is. Ezért a többi ajánlattevő ajánlati árát is figyelembe kellett vennie, mert azok ugyanazon feltételek mellett, azonos közbeszerzési tárgyra tették meg az ajánlatukat, tehát a körben mindenképpen tükrözték a beszerzés tárgya szerinti reális piaci árakat. A kérelmező ajánlati ára nem minősült aránytalan mértékben alacsonynak, ugyanis a 122.674.493 forint becsült értékhez viszonyítva mindössze 17 %-kal, az öt ajánlati ár átlagát jelentő 113.991.896 forinthez képest 12,3 %-kal számított alacsonyabbnak.
- [9] A felperes által megjelölt további körülményeket – a kivitelezési helyszín és a kérelmező székhelye közötti távolság; az európai uniós támogatás ténye miatt szűkös határidők – nem

vizsgálta, mivel annak eldöntéséhez, hogy a felperes kérelmező ajánlata tekintetében jogszerűen alkalmazta-e az indokoláskérést, e további körülmények vizsgálata nem volt szükséges.

A keresetlevél és a védirat

- [10] A felperes keresetet terjesztett elő az alperes döntésével szemben, amelyben elsődlegesen kérte annak megváltoztatását akként, hogy a jogorvoslati eljárást a kérelmező ügyfélképességének hiánya miatt szüntesse meg és a kiszabott bírságot mellőzze. Másodlagosan a döntés megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Az alperes döntését a Kbt. 69. § (1) – (2) bekezdéseire, a 72. § (1) bekezdésére, a 165. § (2) bekezdés c) pontjára és (3) bekezdés d) pontjára, a 192. § (1) bekezdésére, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 46.§ (1) bekezdésére, 47. § (1) bekezdés a) pontjára, a 62. §-ára és a 81. § (1) bekezdésére alapítottan jogsértőnek találta.
- [11] Állította, hogy a kérelmező nem rendelkezett ügyfélképességgel a jogorvoslati kérelem benyújtására. Az ügyfélképességhez elengedhetetlen a közvetlen érintettség a jogsérelemnél. Az árindokolás-kéréssel viszont a fennálló helyzet nem változhat, a kérelmező ezzel együtt is továbbra is az első helyen álló ajánlattevő marad, a kialakult értékelési sorrenden alapvetően nem változtat. A Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti eljárási cselekmény mindössze abban az esetben jelenthet „pozícióra való veszélyességet”, amennyiben azt az ajánlattevő nem tudja teljesíteni. Viszont ez már kizárólag feltételes érdeksérelmet, azaz közvetett érintettséget jelent. Alperes döntése e körben sérti a Kbt. 148.§ (2) bekezdését és az Ákr. 62.§-ában foglaltakat. Az alperesnek a jogorvoslati eljárást az Ákr. 46.§ (1) bekezdése a) pontjára tekintettel az Ákr. 47.§ (1) bekezdés a) pontja alapján meg kellett volna szüntetnie.
- [12] A kérelmező árajánlatát illetően hangsúlyozta, hogy a Kbt. lényeges rendelkezéseivel összhangban jogszerűen támadt kételye annak teljesíthetőségével kapcsolatban. Az alperes tévesen jutott arra a következtésre, hogy a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti jogintézmény alkalmazása szükségtelen volt. E rendelkezés nem tartalmaz sem százalékos határt, sem kiegészítő szempontokat – becsült érték; több ajánlat átlaga – annak alkalmazásánál. Ezt támasztja alá, hogy a hatályos normaszövegből kikerült a korábbi rendelkezésekben még szereplő százalékos mérték. Ebből következően az árindokolás-kéréshez a becsült érték és a többi árajánlat átlaga önmagában nem elégséges. Az általa megjelölt további hivatkozások értékelését viszont az alperes figyelmen kívül hagyta. Az alperes a Kbt. 192. § (1) bekezdésében nevesített hatásköreit is túllépte azzal, hogy megállapította az ajánlati ár megfelelőségét, elvégezve a Kbt. 69.§ (1)-(2) bekezdése szerinti bírálati cselekményt. Alperes nem döntött abban a kérdésben, hogy a felperes kételye a gazdasági észszerűség tekintetében a benyújtott ajánlat alapján a szerződés tárgyára figyelemmel fennállhat-e, sértve ezzel az Ákr. 62.§-át és 81.§ (1) bekezdésében foglaltakat.
- [13] Az alperes a védiratában – a határozatában foglaltak fenntartása mellett – a felperes keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint a kérelmező ügyfélképességgel rendelkezett. Közvetlen jogos érdeke volt, hogy a felperes ne kérjen tőle árindokolást, ha annak a Kbt. szerinti feltételei nem álltak fenn. Az árindokolás-kérés szükségtelenségénél okszerűen értékelte a bizonyítékokat, azokból helyes következtetést vont le.

A bíróság ítélete és annak indokai

- [14] A kereset – az alábbiak szerint – alapos.
- [15] A bíróság a Kbt. 170. § (1) bekezdése alapján indított közigazgatási perben az alperesi határozat, mint közigazgatási cselekmény jogszerűségét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. § (4) bekezdésére figyelemmel, a Kp. 85. § (1)-(2) bekezdése értelmében a meghozatalának időpontjában fennálló tények alapján, a kereseti kérelem korlátai között vizsgálta. Az ügyet a Kp. 77. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el. Az ítéleti tényállást a perbeli nyilatkozatok, a csatolt iratok és a közigazgatási eljárás iratanyaga alapján állapította meg.
- [16] A bíróságnak a jelen ügyben két kérdésben kellett döntenie. Egyfelől arról, hogy az alperes helytállóan jutott-e arra a következtetésre, a kérelmező rendelkezett ügyfélképeséssel a jogorvoslati kérelem benyújtásához, másfelől a kérelmező ügyfélképességének fennállta esetén, azt kellett megvizsgálnia, hogy jogszerűen foglalt-e állást a Kbt. 72. § (1) bekezdésében rögzített árindokolás-kérés szükségtelensége mellett alperes.
- [17] A 89/665/EGK és a 92/13/EGK tanácsi irányelvnek a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó jogorvoslati eljárások hatékonyságának javítása tekintetében történő módosításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2007/66/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 1. cikk 3. pontja szerint a tagállamok biztosítják, hogy az általuk megállapítandó részletes szabályok szerint legalább azon személyeknek álljon jogorvoslati eljárás a rendelkezésére, akiknek érdekükben áll vagy állt egy adott szerződés elnyerése, és akiknek az állítólagos jogsértés érdeksérelmet okozott vagy ennek kockázata fennáll.
- [18] A Kbt. 148. § (2) bekezdése értelmében kérelmet nyújthat be az ajánlatkérő, az ajánlattevő, közös ajánlattétel esetén bármelyik ajánlattevő, a részvételre jelentkező, közös részvételi jelentkezés esetén bármelyik részvételre jelentkező vagy az egyéb érdekelt, akinek jogát vagy jogos érdekét az e törvénybe ütköző tevékenység vagy mulasztás sérti vagy veszélyezteti. Az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívás, a közbeszerzési dokumentumok, illetve ezek módosításának jogsértő volta miatt kérelmet nyújthat be a közbeszerzés tárgyával összefüggő tevékenységű kamara vagy érdek-képviseleti szervezet is.
- [19] A közbeszerzési jog területén az ajánlatkérő döntései elleni jogorvoslati jog gyakorlásának korlátait az Irányelv és az azzal összhangban megalkotott Kbt. szabályozási kerete határozza meg. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből fakadóan mindenkit megillet a tisztességes eljáráshoz való jog részelemét képező jogorvoslathoz való jog értelmében, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alkotmánybíróság által kimunkált gyakorlat alapján a jogorvoslathoz való jog akkor valósul meg kielégítő mértékben, amennyiben az tényleges és hatékony jogvédelmet jelent és ekként is érvényesül a kialakított szabályozás. Ezek hiányában a jogszabályban biztosított jogorvoslat is kiüresedik és formálissá válik. A jogorvoslathoz való jognak tehát lényegi, immanens eleme a jogorvoslás lehetősége, vagyis, hogy a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát. (14/2015. (V.26.) AB határozat 43. pontja; 3020/2018. (I. 26.) AB határozat, ABH 2018, 114, 37. pontja)
- [20] A jogorvoslathoz való alapjog bizonyos esetekben korlátozható. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése akként fogalmaz, hogy az alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával

korlátozható. Az Alkotmánybíróság a hatósági ügyfélképességhez hasonló keresetőségi jog kapcsán deklarálta, hogy az érdemi elbírálásra alkalmasság vizsgálatának része az érintettség vizsgálata: nem kezdeményezhet bárki bármilyen ügyben érdemi vizsgálatot eredményező eljárást bármely bíróság előtt, illetve nem igényelheti, hogy bármely bíróság bármely ügyben folytasson le ilyen vizsgálatot. Amennyiben valaki olyan ügyben kezdeményez eljárást, amelyben érintettsége hiányzik, úgy a bíróság nem köteles a keresete megalapozottságát érdemben vizsgálni. A pusztán indítvány tehát az érdemi bírósági döntéshez nem elégséges. (3220/2019. (X.11.) AB határozat 29. pontja) Az érintettség (érdekeltség) megállapítása előfeltétele annak, hogy a bíróságok ne bármilyen kérelem, hanem csak olyan kérelem alapján legyenek jogosultak és kötelesek eljárni, melyet az arra jogosult érintett (érdekelte) terjeszt elő; ellenkező esetben bárki korlátok nélkül állíthatna bármilyen sérelmet, melyet a bíróságok kötelesek lennének érdemben megvizsgálni. (3220/2019. (X.11.) AB határozat 32. pontja)

- [21] A hatósági eljárásban érvényesülő jogorvoslati jog a [19] bekezdéssel összhangban, az Irányelv 1. cikk (3) bekezdéséből fakadó Kbt. 148. § (2) bekezdése keretei között értelmezendő. Ennek központi elemét a jog vagy jogos érdek közvetlen megsértése vagy veszélyeztetése képezi. Ebből következően a közbeszerzési eljárásban a jogorvoslati jog korlátjának e határvonal számíthat. Így kizárólag azok a személyek nyújthatnak be jogorvoslati kérelmet, akiknek jog- vagy érdeksérelem közvetlenül kimutatható a vitatott közbeszerzéssel összefüggésben. A közvetlen érdekeltséget az egyedi ügy és a kérelem tartalma alapján lehet vizsgálni. (Kfv.IV.37.489/2024/8-II. [48] bekezdése)
- [22] A felperes tévesen foglalt állást amellyel, hogy a közvetlen érintettség elengedhetetlen eleme lenne, hogy az adott ajánlattevőnek a vitatott eljárási cselekmény sikeres támadása esetén rosszabb pozícióból előnyösebb helyzetbe kell kerülnie. A Kbt. 148. § (2) bekezdéséből ilyen megszorító értelmezés nem vonható le. Ahhoz, hogy a [18] bekezdésben nevesített hatékony jogvédelem a saját ajánlat esetén a Kbt. 148. § (2) bekezdésével összhangban, a közvetlen érintettség keretei között érvényesülhessen, elegendő az, hogy a kérelmező „megóvja” a közbeszerzési eljárásban elfoglalt helyzetét az általa jogsértőnek vélt eljárási cselekmény megtámadásával. A hangsúly ugyanis a jelen esetben a jogi érdekek hátrányos változásának lehetőségén nyugszik, nem az előnyök elérésén. Ez áll szintézisben az Irányelv 1. cikk (3) bekezdésében meghatározott „állítólagos jogsértés érdeksérelemet okozott vagy ennek kockázata fennáll” fordulattal is. Erre az alperes is helyesen utalt a döntésében. E körben az Ákr. 62. §-ának sérelme nem merülhetett fel, ugyanis az ügyfélképesség fennállása jogkérdésnek, és nem ténykérdésnek minősül, amelynél így tényállástisztázási probléma nem merülhetett fel.
- [23] Az árindokolás-kérés teoretikusan, bizonyos feltételek bekövetkezése mellett alkalmas lehet arra, hogy a kérelmező árajánlatát a felperes a Kbt. 72. § (3) bekezdésére hivatkozással érvénytelennek nyilvánítsa. Ez pedig – a felperes állításával szemben – szükségszerűen, közvetlen módon legalább azzal a fenyegetéssel, hogy a kérelmező jogos érdeke, a közbeszerzési eljárás megnyerése veszélybe kerülhet. Ebből következően a kérelmező rendelkezett a jogorvoslati kérelem benyújtásához szükséges ügyfélképességgel. Az ügyfélképesség fennállása pedig azt eredményezte, hogy – az alperes álláspontjával egyezően – kizárt volt annak hiányára hivatkozással az Ákr. 47. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásával a közbeszerzési eljárás megszüntetése.
- [24] A Kbt. 69. § (1) bekezdése értelmében az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban

meghatározott feltételeknek. A (2) bekezdés szerint az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálattal során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71–72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni.

- [25] A Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.
- [26] A Kbt. 69. §-ában definiáltakból fakadó Kbt. 72. § (1) bekezdésében nevesített rendelkezések értelmében a közbeszerzési eljárásban a beérkező ajánlatok elbírálása folyamán az ajánlatkérőt terheli azon kötelezettség, hogy észlelje, ha azok közül esetlegesen valamelyik az értékelés szempontjából aránytalanul alacsony összegűnek számít. Amennyiben ilyen ajánlat megtételét észleli, ennek kiküszöbölése érdekében a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti intézkedési kötelezettsége áll fenn, amely elsődlegesen az ajánlattevőtől való írásbeli árindokolás-kérésében manifesztálódik. Az árindokolás-kérésének a szükségességét az ajánlatkérő a rendelkezésére álló információk alapján – a Kbt. 69. §-ban foglaltakkal összhangban – dönti el, ami azonban számonkérhető rajta. Az ajánlatkérő számára tehát már önmagában gyanú esetén fennáll a kötelezettség, hogy ezen ajánlatot azonosítsa, majd tegye lehetővé az érintett ajánlattevő számára az ajánlat komolyságának bizonyítását, az által megfelelőnek ítélt pontosítások bekérésével. (C-669/20. számú Veridos ítélet [EU:C:2022:684] 34. és 36. pontjai)
- [27] A Kbt. 72. § (1) bekezdése alkalmazásánál az értékelési szempontot, azaz kiindulópontot jelentő értéket, amelyhez viszonyítottan lehetséges az érintett ajánlat aránytalan alacsony összegének bekövetkeztét vizsgálni, mindig az egyedi ügy, a közbeszerzési eljárás valamennyi körülményének figyelembevételével szükséges meghatározni, különös tekintettel az ajánlatkérő által az ajánlati felhívásban megjelölt releváns szempontokra. (C-568/13. számú Data Medical Service ítélet [ECLI:EU:C:2014:2466] 49-50. pontjai) Ebből következően előfordulhat az, hogy az egyik közbeszerzési eljárásban valamennyi körülmény értékelését követően a kiindulási pontot a becsült érték, a másikban az egyes ajánlatok egymáshoz való viszonya fogja jelenteni, a harmadikban pedig az ajánlati felhívásban megjelölt körülmények okán más szempontok is befolyásolni fogják. A szabályozás tehát a beszerzés egyedi sajátosságaira fókuszáló vizsgálatot vár el az ajánlatkérőtől. Ezzel szavatolhatóak megfelelően a Kbt. rendszerében foglalt elvek érvényre juttatása, azaz az alapvető szinten a Kbt. 2. § (4) bekezdésében megjelenő közpénzek átlátható és eredményes felhasználása, illetve a közbeszerzési eljárások sikeres lefolytatásának követelménye.
- [28] Elsőként rögzítendő, hogy a felperes helytelenül utalt arra, hogy az alperes a Kbt. 192. §-a szerinti hatáskörén túlterjeszkedve járt el a jogorvoslati kérelem vizsgálata során. Az árindokolás-kérés jogszerűtlenségéről való döntéshez szükségszerűen figyelembe kellett vennie és vizsgálnia az ajánlati felhívás, valamint a kérelmező árajánlatának tartalmát. Ezek birtokában tudta jogszerű keretek között megítélni, hogy a felperes a Kbt. 72. § (1) bekezdését jogszerűen alkalmazta-e az árindokolás-kérés kibocsátásakor. E cselekményeivel nem elvonta

a felperes a Kbt. 69. § (1) – (2) bekezdései szerinti kötelezettségeinek teljesítési feladatát, hanem éppen a jogorvoslati eljárásban őt terhelő vizsgáladási kötelezettségének tett eleget. Így a felperes által a keresetlevélben hivatkozott az Ákr. 62.§-át és 81.§ (1) bekezdésében foglaltak sérelme e tekintetben nem merült fel, mivel nem volt olyan kérdés melyről alperes ne döntött volna.

[29] Ezt meghaladóan viszont az alperes tévesen tulajdonított kizárólagos jelentőséget az árindokolás-kérés szükségessége körében a becsült értéknek és az ajánlatok átlagárának. A felperes helytállóan mutatott rá arra, hogy a kérelmező ajánlati ára aránytalanul alacsonynak minősítése körében egy komplex értékelési kötelezettsége állt fenn, e szerint pedig az ajánlati felhívásában és a közbeszerzési dokumentumokban részletezett szempontokat, különösen az értékelési szempontot kellett figyelembe vennie ahhoz, hogy a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti szigorú kötelezettség aktívan megjelent-e nála. A Veridos ítélet 34. és 36. pontjaiban foglaltakkal összhangban a felperest már az aránytalanul alacsony ár gyanúja esetén intézkedési kötelezettség terhelte a kérelmező árajánlatával kapcsolatban. Ez pedig az alperes által figyelembe vett szempontok alapján nem volt kizárható.

[30] A felperes a Kbt. 72. § céljának megfelelően vizsgálta meg az ajánlatokat, így a kérelmező árajánlatát is. A közbeszerzési dokumentumokban foglaltakra figyelemmel – amelyben kiemelkedő súlyt tulajdonított a legjobb ár-érték arány szempontnak – jutott arra a következtetésre, hogy ahhoz mérten számít rendkívül alacsony értékűnek a kérelmező árajánlata. Az árindokolás-kérésben részletesen megjelölte, hogy az árajánlattal kapcsolatban milyen kétségei merültek fel, amely miatt az általa megválasztott értékelési szempont kapcsán aggályosnak minősülhetett a teljesíthetőség. Szükséges hangsúlyozni, hogy becsült értékhez képest 17 %-kal alacsonyabb ajánlati érték is számíthatott volna már önmagában aránytalanul alacsony árnak. Az alperes által segítségül hívott 20%-ot meghaladó küszöbérték a jelenleg hatályos szabályozásban nem szerepel. Az éppen azért nem került „átemelésre” a hatályos Kbt. szabályozásai körébe a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény 69. § (2) bekezdéséből, mert nem volt alkalmas a valóságos helyzetek követésére, az ajánlatkérő „kezét” megkötötte az árindokolás-kérés körében. Hangsúlyozandó, hogy a 17 %-os eltérés egy 122 millió forint összeget meghaladó becsült értéknél nominálisan is jelentős összeget tesz ki. Szükséges utalni arra is, hogy az alperes az ajánlatok átlagárának meghatározásánál indokolatlanul vette figyelembe a kérelmező árajánlatát, ugyanis azt éppen a fennmaradókkal kívánta összevetni. Ebből következően nem képezhetette volna annak a halmaznak a tagját, amelyhez azt viszonyítani kívánta, így a döntését téves értékre alapította. A módszer helyes alkalmazásával az eltérés értéke nem 12,3 %, hanem az azt meghaladó 14,86 % lett volna.

[31] A felperes több körülményre hivatkozott, amely miatt gyanú merült fel benne a teljesíthetőséget érintően. A jogorvoslati eljárás során az észrevételében megemlítette, hogy kockázatokat hordoz az árajánlat alacsony voltahoz viszonyítottan a kérelmező székhelyének és a teljesítés helyének a nagy távolságú eltérése, valamint az európai uniós forrásból történő finanszírozás, amely miatt szigorú határidőket szükséges betartania. Ezek szintén alkalmasak lehetnek arra, hogy gyanút keltsenek benne az árajánlat teljesíthetőségét illetően. Ugyan e körben az Ákr. 62. §-a szerinti további tényállástisztázási kötelezettség az alperes részéről már nem volt indokolt, ugyanakkor érdemi cáfolat nélkül, kizárólag a becsült értékre és az árajánlatok átlagárára – amely ráadásul tévesen került meghatározásra – alapítottan nem lehetett volna félretenni azokat érdemi vizsgálata nélkül. E körben a felperesnek az Ákr. 81.§-ának alperes általi megsértésére való hivatkozás nem értelmezhető, mivel a Kbt. 72.§ 81) bekezdésének helytelen értelmezésének következményeként maradt el a jogorvoslati eljárásban

előadott az árandokolás-kérést megalapozó további hivatkozások vizsgálata, így az Ákr. 81.§ (1) bekezdése nem sérült.

- [32] Mindezek alapján az alperes tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperesnek kizárólag a becsült értékre alapítás és a további árajánlatok összege alapján mellőznie kellett volna az árandokolás- kérését. Ezen vizsgálat nem minősült olyan komplex vizsgálatnak, amely összhangban állt volna a Kbt. 72. § (1) bekezdésével.
- [33] Erre tekintettel a bíróság az alperes határozatát a Kp. 89. § (1) bekezdés b) pontja alapján megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte.
- [34] A felperesnek a Kbt. 165. § (2) bekezdés c) pontjára és (3) bekezdés d) pontjára való kereseti hivatkozását a bíróság nem vizsgálta lévén, hogy az a megsemmisítő és új eljárásra kötelező döntés fényében nem értelmezhető.
- [35] Az alperesnek az új eljárása során – figyelemmel a jelen ítéletben rögzítettekre – a döntését akként kell meghoznia, hogy indokolása teljeskörű legyen. Ebből következően a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti árandokolás-kérés intézményének a felperes részéről való alkalmazása jogszerűségét a felperes észrevételében nevesített valamennyi szempont figyelembevételével és értékelésével, az ajánlati felhívásban, a közbeszerzési dokumentumokban és az árandokolás-kérésben foglaltakra tekintettel kell megítélnie.
- [36] A bíróság a pervesztes alperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes perköltségének viselésére. A bíróság a felperest képviselő ügyvéd munkadíját a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapította meg, figyelembe véve a felperes által a keresetlevélben és a megbízási szerződésben foglaltak tartalmát. A felperes a megbízási szerződésben rögzített 1.270 euróban számította fel a perköltséget. Mivel a perköltség összege kizárólag forintban állapítható meg, ezért a bíróság azt az ítéletének meghozatala napján irányadó Magyar Nemzeti Bank devizaárfolyama alapján 502.200 forintban határozta meg. A bíróság a felszámított perköltség összegét az elvégzett jogi munka szakmai nehézségével és időigényével arányosnak tartotta, ezért azt a felszámítottakkal egyezően állapította meg.
- [37] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 45/A. § (1) bekezdése szerint meghatározott összegű kereseti illeték az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt személyes illetékmentességére figyelemmel a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései alapján az állam terhén marad.
- [38] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kbt. 172. § (6) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. szeptember 3.

dr. Szilágyi-Horváth Eszter s.k.
a tanács elnöke

dr. Tombor Csaba s.k.
előadó bíró

dr. Pártay-Czap Sarolta s.k.
bíró

